

Sygn. akt *I ACa 1086/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mariola Głowacka (spr)

Sędziowie: SSA Piotr Górecki

SSO Ryszard Małecki (del)

Protokolant: st.sekr.sąd. Izabela Kyc

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko (...) **Zakładowi (...) na (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 29 maja 2015 r. sygn. akt XII C 2248/14

oddala apelację

SSA Piotr Górecki SSA Mariola Głowacka SSO Ryszard Małecki

Sygn. akt IACa 1086/15

UZASADNIENIE

Powód P. S. reprezentowany przez opiekuna prawnego M. S. pozwem z dnia 5 września 2014r. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 503.467,75 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 lutego 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany (...) Zakład (...) na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 22 października 2014r. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 29 maja 2015r. oddalił powództwo i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód w dniu 29 maja 2008r. zawarł umowę o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W.. P. S. w dniu 29 maja 2008r. przystąpił do grupowego ubezpieczenia na życie kredytobiorców w (...) Zakładzie (...) na (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.. Początkowa wysokość sumy ubezpieczenia wynosiła 287.000 zł. Przedmiotem ubezpieczenia było życie i zdrowie ubezpieczonego. Zakres ubezpieczenia obejmował śmierć ubezpieczonego w okresie odpowiedzialności oraz wystąpienie u ubezpieczonego niezdolności do pracy od dnia 29 maja 2008r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód w dniu 7 marca 2012r. podczas biegu poczuł nagły ból w lewej łydce. Tego samego dnia zgłosił się do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. celem konsultacji chirurgicznej. Wynik badania wskazał na obrzęk łydki, bolesność przy palpacji w 1/3 bliższej lewej łydki. Ruchomość stopy w stawie kolanowym zachowana, bez objawów uszkodzenia ścięgna A.. Założono podłużnik gipsowy unieruchamiający podudzie z powodu dużych dolegliwości bólowych. Pacjent wcześniej przez kilka dni odczuwał lekki ból lewej łydki. P. S. w dniu 10 marca 2012r. udał się na konsultację ortopedyczną do (...) Spółki Akcyjnej (...) w P.. W wyniku przeprowadzonego badania oraz wywiadu lekarskiego stwierdzono u powoda uraz mięśnia i ścięgna na poziomie podudzia lewej nogi. Powód w dniu 21 marca 2012r. został poddany badaniu ultrasonograficznemu lewej kończyny dolnej w R. C.. Badanie przeprowadził dr M. D. w wyniku którego stwierdził całkowite uszkodzenie mięśnia brzuchatego łydki oraz zakrzepicę żylnych naczyń zatokowych mięśnia trójgłowego łydki w części centralnej mięśnia płaszczkowatego oraz niezależenie w bliższym odcinku głowy przyśrodkowej mięśnia brzuchatego, tuż przy ujściu do żyły podkolanowej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że P. S. w dniu 2 kwietnia 2014r. o godzinie 6.00 rano doznał niedowładu połowicznego oraz zaburzeń mowy. Powód został niezwłocznie przyjęty na Oddział (...) z siedzibą w P. przy ul. (...). W wyniku przeprowadzonych badań u powoda stwierdzono niedokrwienny udar pnia mózgu i mózdzku. W tym samym dniu stan powoda uległ pogorszeniu, powstało zagrożenie niewydolnością oddechową i zatrzymano powoda na Oddziale Intensywnej (...), który opuścił w dniu 22 maja 2012r. W dniu 29 maja 2012r. Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ś. postanowił zaliczyć powoda do znacznego stopnia niepełnosprawności. Uznano, że ze względu na posiadany rodzaj schorzenia powód wymaga długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Za datę początku niepełnosprawności uznano datę 2 kwietnia 2012r. Powód w dniach od 5 lipca 2012r. do dnia 8 sierpnia 2012r. przebywał w (...) Szpitalu im. (...) Zakład (...) w P.. W wypisie pielęgniarskim z dnia 8 sierpnia 2012r. stwierdzono całkowite uzależnienie powoda od osób trzecich, wymagający wykonania wszystkich czynności pielęgniarstwa. Powód od 18 września 2012r. do 29 października 2012r. przebywał w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w K.. Podczas obserwacji stwierdzono u niego niedowład spastyczny czterokończynowy. Przebyty udar niedokrwienny mózgu w przebiegu zakrzepicy tętnicy podstawowej leczony trombolizą 2 kwietnia 2012r. zespół zamknięcia oraz infekcję górnych dróg oddechowych z zagrożoną niewydolnością oddechową. Przebyta niewydolność oddechowa w wywiadzie. Przebyta zakrzepica żył głębokich kończyny dolnej prawej. Stan po tracheostomii. Żywienie przez P.. Ograniczenie zaburzenia afektywne.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 19 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I NS 112/12 postanowił o całkowitym ubezwłasnowolnieniu powoda P. S. z powodu ciężkiej encefalopatii z zespołem psychoorganicznym otępiennym na podłożu naczyniowym. W konsekwencji ustanowiono opiekuna prawnego dla powoda w osobie jego żony M. S., postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IV Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lutego 2013r. (sygn. akt IV RNs 42/13). W dniu 17 grudnia 2012r. żona powoda M. S. zgłosiła do ubezpieczyciela (...) Zakładu (...) na (...) Spółki Akcyjnej zdarzenie ubezpieczeniowe w celu realizacji wypłaty świadczenia z tytułu grupowego ubezpieczenia na życie kredytobiorców. Pismem z dnia 22 stycznia 2013r. pozwany odmówił przyznania powodowi świadczenia z powodu nie spełnienia definicji niezdolności do pracy w rozumieniu zapisu (...).

W dniu 12 grudnia 2014r. Sąd postanowił przeprowadzić dowód na okoliczność ustalenia czy istnieje związek przyczynowy pomiędzy kontuzją mięśnia łydki lewej powoda z dnia 7 marca 2012r., a udarem mózgu oraz czy przyczyną bezpośrednią i wyłączną niezdolności do pracy powoda i samodzielnej egzystencji było gwałtowne zdarzenie

wywołane przyczyną zewnętrzną, przypadkowe, nagłe, niezależne od woli powoda i stanu jego zdrowia. Z pisemnej opinii Instytutu Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej (...) im. K. M. w P. z dnia 23 stycznia 2015r. wynika brak podstaw do uznania zdarzenia za gwałtowne, czyli zdarzenie w którym zadziałał czynnik zewnętrzny. Sąd powyższą opinię uznał za przydatną do rozstrzygnięcia sprawy, kompletną i rzetelną. Opinia w sposób jednoznaczny, przy wykorzystaniu wiedzy medycznej i doświadczenia zawodowego autorów, dała odpowiedź na sformułowane przez Sąd pytania istotne dla oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy. Opinia ta w treści swojego wyводу wskazuje, że pomiędzy aktualnym stanem zdrowia powoda, będącym konsekwencją udaru niedokrwiennego pnia mózgu i mózdzku z powodu zamknięcia tętnicy podstawowej mózgu, a urazem – rozerwaniem włókien mięśniowych głowy przysródkowej mięśnia brzuchatego łydki istnieje bezpośredni związek przyczynowo skutkowy. Ponadto stwierdzono, że brak jest podstaw do uznania zdarzenia za gwałtowne czyli zdarzenie w którym zadziałał czynnik zewnętrzny. Mięsień powoda z bliżej nie ustalonej przyczyny był uszkodzony, albo zachodziły w nim zmiany wsteczne, „przedwczesne starzenie” albo zmiany przeciążeniowe wynikające z przetrenowania.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po dokonanej ocenie dowodów Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że P. S. w dniu 29 maja 2008r. zawarł umowę o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W.. Powód w dniu 29 maja 2008r. przystąpił do ubezpieczenia grupowego w (...) Zakładzie (...) na (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.. Powód odczuwał przewlekłe dolegliwości mięśnia łydki, które w konsekwencji skutkowały wystąpieniem niedokrwiennego udaru pnia mózgu i mózdzku.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił zarzutu pozwanego w zakresie braku legitymacji czynnej powoda. W Deklaracji brak jest oświadczenia banku o przyjęciu cesji. W dokumencie widnieje pieczęć i podpis upoważnionego pracownika banku, ale jedynie w celu potwierdzenia danych zawartych w Deklaracji. Zapis zawarty w § 22 pkt 2 OWU stanowi, iż w przypadku wystąpienia u ubezpieczonego niezdolności do pracy prawo do świadczenia przysługuje ubezpieczonemu, którym jest powód. Bank nie wystąpił do pozwanego z roszczeniem, a pozwany nie podnosił powyższego zarzutu wcześniej, nie kwestionował prawa powoda do dochodzenia roszczenia wskazując powodowi, iż uprawnionym do świadczenia jest wyłącznie Bank (...) Spółka Akcyjna.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. powstanie zobowiązania ubezpieczyciela do wypłaty świadczenia powstaje wyłącznie w razie zaistnienia określonego w umowie ubezpieczenia zdarzenia. W ocenie Sądu stan faktyczny sprawy wskazuje, co znajduje swoje odzwierciedlenie w dokumentach medycznych zgromadzonych w toku postępowania w niniejszej sprawie, że powód zaniedbał wcześniej powstały uraz łydki, zlekceważył go i zgodnie z opinią Instytutu Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej (...) im. K. M. w P. z dnia 23 stycznia 2015r. nie podjął niezbędnych kroków w celu wyleczenia urazu. Co więcej powód nie przestał trenować, a zgodnie z wyżej powołaną opinią wystarczyłoby, aby powód powstrzymał się od treningów przez okres trzech do czterech tygodni, co pozwoliłoby na samoistne wyleczenie się uszkodzonego mięśnia.

Sąd pierwszej instancji uznał, że nie zostały spełnione warunki do powstania obowiązku pozwanego do wypłaty świadczenia, ponieważ niezdolność do wykonywania pracy i samodzielnej egzystencji zaistniała u powoda 2 kwietnia 2012r. nie była wynikiem nieszczęśliwego wypadku w rozumieniu zapisu OWU, która za nieszczęśliwy wypadek w § 1 pkt 3 uznaje przypadkowe, nagłe, niezależne od woli ubezpieczonego i stanu jego zdrowia, gwałtowne zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, będące wyłączną oraz bezpośrednią przyczyną zdarzenia objętego odpowiedzialnością pozwanego. Definicja niezdolności do pracy została zdefiniowana w § 1 pkt 4 jako całkowita i trwała niezdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy zarobkowej w dowolnym zawodzie oraz do samodzielnej egzystencji, będąca rezultatem nieszczęśliwego wypadku, powstała i utrzymująca się dłużej niż 180 dni w okresie odpowiedzialności pozwanego. Zdaniem Sądu obecny stan powoda jest wynikiem stanu chorobowego, a nie gwałtownie działającej przyczyny zewnętrznej, a takie zdarzenie chorobowe, którego doświadczył powód nie było objęte ochroną ubezpieczeniową pozwanego. Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd oddalił powództwo w całości. Z uwagi na sytuację życiową w jakiej znalazł się powód, Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód przy czym na rozprawie apelacyjnej w dniu 17 marca 2016r. sprecyzowano, że powód zaskarża wyrok w części w zakresie w jakim oddalono powództwo. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 503.467,75 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 18 lutego 2013r. do dnia zapłaty oraz - po doprecyzowaniu w tym zakresie wniosku na rozprawie apelacyjnej - kosztów postępowania za obie instancje w tym kosztów zastępstwa prawnego za dwie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 381 k.p.c. pominął nowe fakty przytoczone po raz pierwszy na rozprawie apelacyjnej w dniu 17 marca 2016r. tj., że powód przed 14 kwietnia 2012r.:

- był okazem zdrowia,
- nie zdiagnozowano u niego żadnych jednostek chorobowych,
- na nic nie chorował przewlekle,
- prowadził aktywny tryb życia,
- prowadził higieniczny tryb życia.

Zdaniem Sądu nic nie stało na przeszkodzie powołaniu tych faktów w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, a potrzeba ich powołania nie wynikała po wydaniu wyroku przez ten Sąd. Zresztą na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda w ogóle nie podał przyczyny czy przyczyn powołania tych faktów po raz pierwszy dopiero na rozprawie w dniu 17 marca 2016r.

Podkreślić należy, że w uzasadnieniu do pozwu podano, że powód w dniu 7 marca 2012r. podczas biegu poczuł nagły i niespodziewany ból w lewej łydce (vide: str. 4 - k. 4 akt). W opisie konsultacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. również odnotowano, że „... dziś nagle w czasie biegu chory poczuł ból w lewej łydce...” (vide: k. 28). Zarówno z tego dokumentu jak i z uzasadnienia do pozwu nie wynika przyczyna tego nagłego bólu. W szczególności w tym opisie, jak i w uzasadnieniu do pozwu nie wskazano, że powód podawał, iż w czasie biegu doznał urazu wywołanego przyczyną zewnętrzną, nagłą, przypadkową. Również w toku dalszego postępowania przed Sądem pierwszej instancji powód nie wskazał co było przyczyną czy przyczynami tego bólu.

W niniejszej sprawie na okoliczność przyczyny bólu brak jest jakichkolwiek twierdzeń w szczególności nie zarzucono, że ból był wywołany przyczyną zewnętrzną, nagłą. Dopiero po raz pierwszy w apelacji zarzucono, że stopień stanowczości wyrażonych w opinii wniosków nie pozwala na stwierdzenie, że powód nie doznał urazu podczas biegu wskutek zdarzenia wywołanego przyczyną zewnętrzną, przypadkową, nagłą. W sytuacji, gdy w toku całego postępowania przed Sądem pierwszej instancji w ogóle nie podano przyczyny, która spowodowała ból w lewej łydce powoda, brak jest podstaw do uznania, że było to spowodowane przyczyną zewnętrzną, przypadkową i nagłą. Podkreślić należy, że powód nie wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego czy biegłych. Ocena tego dowodu dokonana przez Sąd pierwszej instancji, którą Sąd Apelacyjny akceptuje, w żaden sposób w apelacji nie została zakwestionowana. Okoliczność, że z powodem nie ma kontaktu werbalnego nie stała na przeszkodzie powołaniu dowodów w oparciu o które możliwym byłoby ustalenie, co było przyczyną bólu w lewej łydce powoda w dniu 7 marca 2012r. Możliwym było przecież zaoferowanie dowodu z zeznań żony powoda M. S., osób czy osoby, które biegły z powodem w dniu 7 marca 2012r., dokumentacji lekarskiej z okresu od 23 marca 2012r. do 2 kwietnia 2012r. Przecież w badaniu ultrasonograficznym narządu ruchu przeprowadzonym w dniu 21 marca 2012r. (vide: k. 30 akt) stwierdzono u powoda zakrzepicę żylnych naczyń zatokowych mięśnia trójgłowego łydki w części centralnej, również zmiany zakrzepowe w naczyniach żylnych odnotowano w dokumencie sporządzonym w dniu 22 marca 2012r. przez lek. med. M. B. (...) P. (vide: k. 32 akt). Po tej dacie tj. od 23 marca 2012r. aż do 2 kwietnia 2012r., brak dokumentacji

medycznej dotyczącej powoda. Stąd zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. nie był trafny.

Rację ma powód zarzucając w apelacji, że z materiału zgromadzonego w aktach sprawy nie wynika, że powód odczuwał przewlekłe dolegliwości mięśnia łydki (vide: k. 177 akt), zlekceważył powstały wcześniej uraz łydki, nie podjął leczenia, nadal trenował pomimo urazu (vide: k. 178 akt), gdyż te fakty - przytoczone przez Sąd pierwszej instancji w części rozważeniowej - nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale. Jednakże te w/w błędne ustalenia nie miały wpływu na treść zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny akceptuje uznanie Sądu pierwszej instancji, że powód materiałem zaofiarowanym Sądowi nie wykazał, że jego niezdolność do pracy jest rezultatem nieszczęśliwego wypadku w rozumieniu § 1 pkt 3 Ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia na życie kredytobiorców kredytu hipotecznego/pożyczki hipotecznej w Banku (...) S.A. przy czym za nieszczęśliwy wypadek rozumie się przypadkowe, nagłe, niezależne od woli ubezpieczonego i stanu jego zdrowia, gwałtowne zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, będące wyłączną oraz bezpośrednią przyczyną zdarzenia objętego odpowiedzialnością (...) S.A. (vide: k. 92 akt). Ponieważ pozwany nie ponosi odpowiedzialności z tytułu niezdolności powoda do pracy zarzut naruszenia art. 805 § 1 k.c. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne z wyłączeniem tego, że:

- w dniu 2 kwietnia 2014r. o godzinie 6.00 rano powód doznał niedowładu połowicznego oraz zaburzeń mowy, gdyż miało to miejsce w dniu 2 kwietnia 2012r.,

- powód nie podjął niezbędnych kroków w celu wyleczenia urazu oraz, iż nie przestał trenować, gdyż te ustalenia - zawarte w części rozważeniowej - nie znajdują potwierdzenia w materiale zgromadzonym w niniejszej sprawie. Wnioski płynące z dokonanych ustaleń Sąd Apelacyjny akceptuje. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację powoda, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono.

SSA Piotr Górecki SSA Mariola Głowacka SSO Ryszard Małecki

--	--	--